

Värmländska byggnadsminnen: Alsters herrgård

Kommun: Karlstad

Socken: Alster

Funktion: Minnesgård över Gustaf Fröding med café och utställningar.

Tillgänglighet: Herrgården är öppen för besökare under sommarhalvåret. Den omgivande parken kan besökas på egen hand hela året.

Beskrivning

Ända sedan 1300-talet är herrgården i Alster omnämnd tack vare sin kvarnverksamhet. Storheter som Gustav Vasa och Karlstads grundare Hertig Karl har ägt herrgården. Den är dock mest känd som barndomshem åt nationalskalden Gustaf Fröding.

Då Fröding föddes 1860 hade gården varit i familjens ägo sedan början av seklet. Familjen förlorade emellertid herrgården 1866 och olika ägare kom att avlösa varandra. Den sista privata ägaren donerade gården till Värmlands Landsting under 1940-talet och byggnaden användes ända fram till 1970-talet som sjukhem.

Den herrgård som stått på platsen sedan medeltiden förstördes i en våldsam brand och byggdes upp igen år 1772. Man övergav då sten som byggnadsmaterial och uppförde i stället huset i brädfodrat timmer. Sex år senare byggdes även en övervåning på herrgården. De rödmålade flygelbyggnaderna på vardera sida om manbyggnaden är även de från 1700-talets senare del. På gården finns också växthus, arbetarbostäder, lusthus samt magasin.

Det nyklassicistiska utseende som gården har idag härstammar från renoveringen som Gustaf Frödings farfar lät utföra under 1830-talet i samarbete med arkitekt J F Åbom, som bland annat även ritat Berns salonger och Södra teatern i Stockholm. Huset, som vilar på en gråputsad stensockel, har ett sadeltak belagt med skiffer. Under 1800-talets början fick byggnaden den grå vita oljefärgsmålade

fasaden vi ser idag. Herrgården har genomgått ett flertal inre restaureringar. Av ursprunglig inredning återstår en unik panoramatapet från 1830-talet, några kakelugnar, spegeldörrar, franska lister och paneler.

Skyddets omfattning i sammandrag

Skyddsföreskrifterna omfattar huvudbyggnadens exteriör, rumsindelning, äldre interiöra inredningsdetaljer, de två flyglarna, magasinet vid uppfarten till gården samt ett kring herrgården avgränsat område där inga väsentliga förändringar får ske.

För fullständiga skyddsföreskrifter, kontakta Länsstyrelsen.

Lästips

- Dahl, E, *Gårdar med anor : en reportageserie ur Karlstads-tidningen*, Karlstad 2003.
- *Slott och herresäten i Sverige, Band 2 Värmland*, Malmö 1968.
- Zernander, A, *Alster från äldre och nyare tid: minnen, anteckningar och samlingar*, Ulvsby 1921.

Ändringsinformation

Datum, kommentar:

- 2007-11-09 Första versionen - huvuddelen av informationen hämtad från tidigare byggnadsminnesbeskrivningar.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan.